

Cor Gehrels (1906-1945)

Geboren 20 juni 1906 te Haarlemmermeer; overleden te Sachsenhausen op 20 maart 1945.

Was werkzaam bij Philips op het Nat.Lab.. Cor Gehrels was voorzitter van de Nederlandse Vereeniging voor Internationaal Radioamateurisme (NVIR). De clandestiene bouw van een zender in onderdelen, waarmee na de bevrijding van het zuiden, eenmaal gemonteerd, Radio Herrijzend Nederland vrijwel direct van start kon gaan, werd onder de leiding van Cor Gehrels in het Nat.Lab. gerealiseerd.

Van Duitse zijde had men een vergunning voor een proefopstelling voor het testen van zendbuizen.

In september 1944 werden we Eindhoven door de geallieerden bevrijd. Vrijwel direct erna werd er gewerkt aan het opstarten van een omroep die nieuwsberichten en programma's voor de bevolking kon gaan verzorgen. Voor een zendvergunning moest snel wettelijke toestemming komen en ook het militair gezag, dat was ingesteld in het bevrijde deel van Nederland, moest meewerken.

Op 3 oktober 1944 werd er voor het eerst uitgezonden vanuit de zenderruimte van het Philips Nat.Lab., gebouw SAQ. Een van de medewerkers van 'Herrijzend Nederland' was Sjoerd de Vrij, oud leraar van het Bata jongensinternaat. Hij kreeg de officiële status van oorlogscorrespondent en maakte zeer belangrijke rapportages zoals o.a. over het concentratiekamp Vught en de capitulatie van de Duitsers in Wageningen op 5 mei 1945.

© Frans Gommers

eindhoven-in-beeld.nl

V.l.n.r.: Freek Kerkhof en Cor Gehrels

Als student had hij in Delft probeert hij, met een investering van 75 cent aan bij de drogist besteld selenium, een lichtgevoelige cel te maken. Dat lukt hem in 1927.

In 1927 lukt het om bij Philips in dienst te komen. In 1930 trouwt hij en gaat in Gestel wonen. Hij wordt radioamateur, waarbij nog alles in morse codes was. Als de Nederlandse Vereeniging voor Internationaal Radioamateurisme (NVIR) volgens voorzitter Cor Gehrels een stunt nodig heeft bouwt Freek een televisie opname- en weergave-installatie op basis van de Nipkowschijf met 30 lijnen. Als het dan 1935 is, is Freek al overgegaan een eenvoudig televisiezendsysteem te ontwikkelen. Met slechts 100 watt aan licht (zijn huis had maar een 10 ampère zekering) en een rad met spiegeltjes kon hij toch close-ups weergeven.

Het eerste TV programma vindt plaats tijdens een vergadering van het NVIR in een van de zalen van Lunchroom Jos Verheugen, hier in de stad. Het beeldje van slechts 3 bij 7 centimeter is vlijmscherp, maar het kleinste spoortje licht in de zaal maakt het al onzichtbaar.

Freek bouwt zijn radiozender om tot televisiezender en na toestemming van de minister gaat met ingang van 10 januari 1936 de televisiezender iedere zondagmorgen van 07.00 tot 08.30 uur de lucht in.

De eerste televisieomroep van Nederland!!

Helaas heeft Cor Gehrels, aan wie de zenderbouw voornamelijk te danken was, de werking helaas niet meer meegemaakt. Vanwege hulp aan geallieerde piloten was hij gearresteerd door de Duitsers en is later omgekomen in het Concentratiekamp Sachsenhausen. De Cor Gehrelslaan in Acht werd naar hem vernoemd.

Freek Kerkhof (1904-1993)

verzorgde in 1936 vanuit zijn 'huisstudio' een televisie-omroep met periodieke grofraster-televisieuitzendingen. Dat was in Nederland nog niet eerder vertoont!

© Frans Gommers

eindhoven-in-beeld.nl

De 'studio' ofwel de woonkamer van huize Kerkhof

Tot zover heel beknopt het verhaal van **Freek Kerkhof**, onze televisiepionier.

Nu al ruim driekwart eeuw geleden, om precies te zijn op 10 januari 1936, wist de heer F. Kerkhof met déze apparatuur een televisieuitzending te realiseren vanuit zijn woning. De apparatuur werd daarna overgebracht naar het Natuurkundig Laboratorium van Philips, waar hij (hoe kan het ook anders) werkzaam was.

Cor Gehrels, zou nog geen tien jaar na de bovenstaande foto postuum geëerd worden voor zijn verzetswerk. In de oorlog nam hij bij Philips, in het geheim, het initiatief tot de bouw van een zender in onderdelen, waarmee na de bevrijding van het zuiden, eenmaal gemonteerd, Radio Herrijzend Nederland vrijwel direct van start kon gaan. Gehrels mocht dat niet meer meemaken. Hij was tijdens de oorlog opgepakt en is in gevangenschap, kort voor de bevrijding, overleden.